

Στην ενότητα αυτή θα μάθεις:

- ✓ Να μιλάς για τα συναισθήματά σου.
- ✓ Ουσιαστικά, επίθετα και ρήματα, για να εκφράζεις αυτά που αισθάνεσαι.
- ✓ Να βρίσκεις τα αντίθετα συναισθήματα.
- ✓ Να κλίνεις το ρήμα νιώθω και άλλα ρήματα όπως αυτό.
- ✓ Να σχηματίζεις φράσεις με επίθετα που δηλώνουν «πιο πολύ».
- ✓ Να κλίνεις τα δηλυκά ουσιαστικά σε -ου.

Παρατήρησε τις εικόνες και πες.

- ☀ Τι νομίζεις πως νιώθουν τα παιδιά στις παραπάνω εικόνες;
- ☀ Πώς το κατάλαβες;
- ☀ Πώς νομίζεις ότι νιώθει ο Αλέξανδρος ο ποντικός;
- ☀ Από πού το κατάλαβες;
- ☀ Μπορείς να περιγράψεις την έκφραση όλων;

Εικόνες από το βιβλίο της Νούρια Ρόκα «Τα συναισθήματα», εκδ. Κέδρος, εικονογράφηση Ρόσα Μαρία Κούρτο

1 Διάβασε το παρακάτω κείμενο.

Το παιδί με το ακορντεόν

Ευτυχώς για όλους, ο δάσκαλος δεν άργησε να έρθει. Η καρδιά του Σέργιου χτυπούσε δυνατά.

– Συγχαρητήρια, παιδί μου, κέρδισες την υποτροφία του ωδείου μας. Θα χαρώ να σ' έχω μαθητή! είπε ο δάσκαλος φανερά συγκινημένος.

Ο ενθουσιασμός των τριών παιδιών ήταν απερίγραπτος. Ο μπαμπάς και η μαμά του Σέργιου δάκρυσαν από χαρά. Όσο για τον Σέργιο, ένιωθε σαν να πετάει στα σύννεφα!

Το παιδί με το ακορντεόν άρχισε να παίζει το τραγούδι τους, «Το τραγούδι της φίλιας», και μαζί του τραγουδούσαν οι φίλοι του, οι γονείς του, ο δάσκαλός του κι όλοι όσοι βρίσκονταν εκεί.

Ο Σέργιος με τη βοήθεια της Ελπίδας και του Άγγελου κέρδισε μια υποτροφία στη μουσική. Όμως το πιο σπουδαίο ήταν ότι όλοι μαζί κέρδισαν το βραβείο της φίλιας.

Μάρω Θεοδωράκη, «Το παιδί με το ακορντεόν», εκδ. Ελληνικά Γράμματα, εικονογράφηση Μαρία Πεπονά

- ☀ Τι κέρδισε ο Σέργιος;
- ☀ Ποιοι τον βοήθησαν;
- ☀ Γιατί χτυπούσε δυνατά η καρδιά του Σέργιου;
- ☀ Γιατί ένιωσε ο Σέργιος σαν να πετά στα σύννεφα;
- ☀ Γιατί ενθουσιάστηκαν τα παιδιά;
- ☀ Οι γονείς του Σέργιου δάκρυσαν, επειδή λυπήθηκαν;
- ☀ Ποιο βραβείο κέρδισαν όλοι;

Το παιδί με το ακορντεόν

Ευτυχώς για όλους, ο δάσκαλος
δεν άργησε να έρθει. Η καρδιά του
Σέργιου χτυπούσε δυνατά.

— Συγχαρητήρια, παιδί μου,
κέρδισες την υποτροφία του ωδείου
μας. Θα χαρώ να σ' έχω μαθητή!
είπε ο δάσκαλος φανερά
συγκινημένος.

Ο ενθουσιασμός των τριών παιδιών ήταν απερίγραπτος. Ο μπαμπάς και η μαμά του Σέργιου δάκρυσαν από χαρά. Όσο για τον Σέργιο, ένιωθε σαν να πετάει στα σύννεφα!

Το παιδί με το ακορντεόν άρχισε να παίζει το τραγούδι τους, «Το τραγούδι της φιλίας», και μαζί του τραγουδούσαν οι φίλοι του, οι γονείς του, ο δάσκαλός του κι όλοι όσοι βρίσκονταν εκεί.

Ο Σέργιος με τη βοήθεια της Ελπίδας και του Άγγελου κέρδισε μια υποτροφία στη μουσική. Όμως το πιο σπουδαίο ήταν ότι όλοι μαζί κέρδισαν το βραβείο της φιλίας.

Μάρω Θεοδωράκη, «Το παιδί με το ακορντεόν», εκδ. Ελληνικά Γράμματα, εικονογράφηση Μαρία Πεπονά

2 Διάβασε «Το τραγούδι του κλόουν».

Δεν έχεις πού να κοιμηθείς
δανείσου το παπούτσι μου.
Δεν έχεις πού να ζεσταθείς
δανείσου την καρδιά μου.

Δεν έχεις πού να πεις νερό
ξεδίψασε στο δάκρυ μου.
Δεν έχεις πού να ονειρευτείς
δανείσου τα όνειρά μου.

Γιώργος Μαρίνος

Αντίγραψε στο τετράδιό σου την πρώτη στροφή
και μάθε να τη γράφεις σωστά.

3 Στην ενότητα 12 περιέγραψες τον εαυτό σου, την εμφάνισή σου. Ας μιλήσουμε τώρα για το πώς νιώθεις. Σίγουρα άλλοτε νιώθεις χαρά, άλλοτε λύπη, άλλοτε φόβο, άλλοτε θυμό. Σκέψου δύο πράγματα που σε κάνουν να νιώθεις τα παραπάνω συναισθήματα και γράψε τα στο τετράδιό σου.

4 Ξαναδιάβασε το κείμενο 1 και βάλε σε κύκλο τις λέξεις και τις εκφράσεις που μας δείχνουν πώς νιώθει κάποιος. Έπειτα γράψε στο τετράδιό σου τρεις λέξεις ή εκφράσεις που δείχνουν χαρά και άλλες τρεις που δείχνουν λύπη.

Για να εκφράσουμε
αυτά που νιώθουμε,
έχουμε και ουσιαστικά
και ρήματα;

Ναι, έχουμε ουσιαστικά
και ρήματα, όπως επίσης πολλά
επίθετα και πολλές εκφράσεις.

Πήγαινε στη σελίδα 27 του Τετραδίου Εργασιών και θα βρεις στην άσκηση 1 πολλά ρήματα, επίθετα και ουσιαστικά για τα συναισθήματα.

Δεν έχεις πού να κοιμηθείς

δανείσου το παπούτσι μου.

Δεν έχεις πού να ζεσταθείς

δανείσου την καρδιά μου.

Δεν έχεις πού να πεις νερό

ξεδίψασε στο δάκρυ μου.

Δεν έχεις πού να ονειρευτείς

δανείσου τα όνειρά μου.

Γιώργος Μαρίνος

3

Στην ενότητα 12 περιέγραψες τον εαυτό σου, την εμφάνισή σου. Ας μιλήσουμε τώρα για το πώς νιώθεις. Σίγουρα άλλοτε νιώθεις **χαρά**, άλλοτε **λύπη**, άλλοτε **φόβο**, άλλοτε **θυμό**. Σκέψου δύο πράγματα που σε κάνουν να νιώθεις τα παραπάνω συναισθήματα και γράψε τα στο τετράδιό σου.

χαρά

- Όταν με αγκαλιάζει η μαμά μου.
- Όταν παίρνω «Άριστα» στην Ορθογραφία.

φόβο

- Όταν με μαλώνουν.
- Όταν βλέπω άσχημα όνειρα.

λύπη

- Όταν αρρωσταίνει κάποιος.
- Όταν χάνω στο παιχνίδι.

θυμό

- Όταν με αδικούν.
- Όταν μου λένε ψέματα.

4

Ξαναδιάβασε το κείμενο 1 και βάλε σε κύκλο τις λέξεις και τις εκφράσεις που μας δείχνουν πώς νιώθει κάποιος. Έπειτα γράψε στο τετράδιό σου τρεις λέξεις ή εκφράσεις που δείχνουν **χαρά** και άλλες τρεις που δείχνουν **λύπη**.

Το παιδί με το ακορντεόν

Ευτυχώς για όλους, ο δάσκαλος δεν άφησε να έρθει η καρδιά του Σέργιου γτυπούσε δυνατά.

- Συγχαρητήρια, παιδί μου, κέρδισες την υποτροφία του ωδείου μας. Θα χαρώ να σ' έχω μαθητή! είπε ο δάσκαλος φανερά συγκινημένος.

Ο ενθουσιασμός των τριών παιδιών ήταν απείρητος. Ο μπαμπάς και η μαμά του Σέργιου άκρυσαν από χαρά. Όσο για τον Σέργιο, ενιώθε σαν α πετάει στα σύννεφα!

Το παιδί με το ακορντεόν άρχισε να παίζει το τραγούδι τους, «Το τραγούδι της φιλίας», και μαζί του τραγουδούσαν οι φίλοι του, οι γονείς του, ο δάσκαλός του κι όλοι όσοι βρίσκονταν εκεί.

Ο Σέργιος με τη βοήθεια της Ελπίδας και του Άγγελου κέρδισε μια υποτροφία στη μουσική. Όμως το πιο σπουδαίο ήταν ότι όλοι μαζί κέρδισαν το βραβείο της φιλίας.

Μάρω Θεοδωράκη, «Το παιδί με το ακορντεόν», εκδ. Ελληνικά Γράμματα, εικονογράφηση Μαρία Πεπονά

Λέξεις και εκφράσεις που μας δείχνουν:

1. χαρά

- χαιρομαι, συγχαρητήρια, καταχαρούμενος
- Πετάω στα σύννεφα
- Έλαμπε ολόκληρος
- Γελούν και τα αυτιά του

2. λύπη

- λυπάμαι, θλιμμένος, συλλυπητήρια
- Ράγισε η καρδιά μου
- ΜΕ ΠΟΤΙΣΕ ΦΑΡΜΑΚΙ

Άσκηση 1

Αν συμπληρώσεις τον παρακάτω πίνακα όπως στο παράδειγμα, θα βρεις πολλές λέξεις, για να περιγράψεις τα συναισθήματά σου.

ΡΗΜΑΤΑ	ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ	ΕΠΙΘΕΤΑ
χαίρομαι	χαρά	χαρούμενος
ενθουσιάζομαι		
ευτυχώ		
	ηρεμία	
λυπάμαι		
στενοχωριέμαι		
		ζηλιάρης
		θυμωμένος
		φοβισμένος

Μάθε να γράφεις σωστά τα ουσιαστικά.

Αντίγραψε στο τετράδιό σου τα ρήματα βάζοντάς τα σε αλφαβητική σειρά.

Άσκηση 1

Αν συμπληρώσεις τον παρακάτω πίνακα όπως στο παράδειγμα, θα βρεις πολλές λέξεις, για να περιγράψεις τα συναισθήματά σου.

ΡΗΜΑΤΑ	ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ	ΕΠΙΘΕΤΑ
χαίρομαι	χαρά	χαρούμενος
ενθουσιάζομαι	ενθουσιασμός	ενθουσιασμένος
ευτυχώ	ευτυχία	ευτυχισμένος
ηρεμώ	ηρεμία	ήρεμος
λυπάμαι	λύπη	λυπημένος
στενοχωριέμαι	στενοχώρια	στενοχωρημένος
ζηλεύω	ζήλια	ζηλιάρης
θυμώνω	θυμός	θυμωμένος
φοβάμαι	φόβος	φοβισμένος

Μάθε να γράφεις σωστά τα ουσιαστικά.

Αντίγραψε στο τετράδιό σου τα ρήματα βάζοντάς τα σε αλφαβητική σειρά.

5 Διάβασε μια ιστορία για ένα δέντρο που ήθελε να ταξιδέψει...

Ένα δέντρο ταξιδεύει

Η δροσοσταλίδα που κρεμάστηκε σε μια βελόνα του μικρού πεύκου, για να κοιμηθεί, άκουσε το δεντράκι να κλαίει.

- Τι έχεις δεντράκι; το ρώτησε τρυφερά.
- Είδα απόψε στο όνειρό μου πως ταξίδευα. Ξύπνησα και βλέπω πως δεν έχω κάνει ούτε ένα βήμα από τη θέση μου, έκλαψε πιο δυνατά το δεντράκι.
- Τι έχει, αδελφούλα μου, το δεντράκι; ρώτησε μια δεύτερη δροσοσταλίδα, που κρεμόταν λίγο πιο πέρα.
- Το δεντράκι θέλει να ταξιδέψει, εξήγησε η πρώτη.
- Μακρινό ταξίδι;
- Δεν ξέρω, θα το ρωτήσω.
- Έσκυψε η δροσοσταλίδα στο δακρυσμένο δεντράκι.
- Θέλεις να πας μακριά;
- Ναι, πολύ μακριά. Θέλω να πάω στην άκρη της γης!
- Πού είναι η άκρη της γης, φίλε;
- Να, μακριά στο αντικρινό βουνό.

Γαλάτεια Σουρέλη, «Ο αγέρας παίζει φλογέρα», εκδ. Πατάκη

- ☀️ Γιατί είναι λυπημένο το μικρό πεύκο;
- ☀️ Πού θέλει να φτάσει το δεντράκι;

Μπορείς να φανταστείς τη συνέχεια της ιστορίας;
Γράψε τη στο τετράδιό σου.

Μάθε να γράφεις σωστά την πρώτη πρόταση του κειμένου.

Ένα δέντρο ταξιδεύει

Η δροσοσταλίδα που
κρεμάστηκε σε μια βελόνα του
μικρού πεύκου, για να κοιμηθεί,
άκουσε το δεντράκι να κλαίει.

— Τι έχεις δεντράκι; το ρώτησε
τρυφερά.

— Είδα απόψε στο όνειρό μου πως
ταξίδευα. Εύπνησα και βλέπω πως
δεν έχω κάνει ούτε ένα βήμα από τη

θέση μου, έκλαψε πιο δυνατά το
δεντράκι.

— Τι έχει, αδελφούλα μου, το
δεντράκι; ρώτησε μια δεύτερη
δροσοσταλίδα, που κρεμόταν λίγο
πιο πέρα.

— Το δεντράκι θέλει να ταξιδέψει,
εξήγησε η πρώτη.

— Μακρινό ταξίδι;

— Δεν ξέρω, θα το ρωτήσω.

Έσκυψε η δροσοσταλίδα στο
δακρυσμένο δεντράκι.

— Θέλεις να πας μακριά;

— Ναι, πολύ μακριά. Θέλω να πάω
στην άκρη της γης!

— Πού είναι η άκρη της γης, φίλε;

— Να, μακριά στο αντικρινό βουνό.

Γαλάτεια Σουρέλη, «Ο αγέρας παίζει φλογέρα», εκδ. Πατάκη

16. Νιώθω

6

Ο Λουκάς, ο Αρμπέν και η Χαρά πετούν στα σύννεφα από τη χαρά τους, γιατί είναι Καθαρά Δευτέρα και θα πετάξουν χαρταετό. Είναι βέβαια και λυπημένοι, γιατί η Γαλήνη είναι άρρωστη και δε θα έρθει μαζί τους.

Μαζί είναι καλύτερα

Ο Λουκάς, ο Αρμπέν και η Χαρά πηγαίνουν στην εξοχή, για να πετάξουν χαρταετούς. Καθένας προσπαθεί να στείλει τον δικό του πιο ψηλά από τους άλλους.

Τεντώνονται, τρέχουν, λαχανιάζουν, αμολούν την καλούμπα, μα δεν τα καταφέρνουν. Οι χαρταετοί τους χορεύουν σαν μπαλαρίνες. Όμως αντί να πάνε προς τα πάνω, κάνουν τρελές τούμπες και προσγειώνονται στο έδαφος. Κοντεύουν να σχιστούν. Αν συνεχίσουν έτσι, σε λίγο δε θα μπορούν να ξαναπετάξουν. Τα παιδιά νιώθουν απογοήτευση.

– Παιδιά, ας προσπαθήσουμε όλοι μαζί με έναν χαρταετό! προτείνει η Χαρά.

Η ιδέα τούς αρέσει. Διαλέγουν τον αετό του Αρμπέν, που έχει τα λιγότερα τραύματα. Του δένουν την ουρά του αετού της Χαράς, γιατί είναι πιο μακριά από τις άλλες, και βάζουν την καλούμπα του Λουκά, που δεν έχει κόμπους.

Ο Λουκάς κρατά ψηλά με τα δυο του χέρια τον χαρταετό κόντρα στον άνεμο και νιώθει υπερήφανος, ο Αρμπέν κρατά την ουρά, για να μην μπλεχτεί, και η Χαρά ξετυλίγει συνεχώς την καλούμπα. Όλα γίνονται

Ταξίδι στον κόσμο της γλώσσας

με προσοχή και με τάξη. Τα τρία παιδιά συνεργάζονται και ο χαρταετός τους αρχίζει ν' ανεβαίνει... ν' ανεβαίνει... να πετά σαν αληθινό πουλί στον αέρα! Όλο και πιο πολύ κερδίζει ύψος, θαρρείς και πάει να συναντήσει τα σύννεφα. Τα παιδιά τον καμαρώνουν με ενθουσιασμό και υπερηφάνεια.

Γράφουν σ' ένα χαρτάκι τα τέσσερα ονόματα μαζί και στέλνουν με την καλούμπα «τηλεγράφημα» νίκης στον ουρανό. Ο ήλιος τούς χαμογελά, ζεσταίνοντας με τις ακτίνες του τη φίλια τους.

- ☀️ Τι κατάφεραν οι τρεις φίλοι; Πώς;
- ☀️ Γιατί άραγε έγραψαν τέσσερα ονόματα, αφού ήταν τρεις;

7 Διάβασε το ποίημα που έμαθε η Γαλήνη από τη γιαγιά της.

Ο χαρταετός

Ψηλά πετά και μου γελά
κι εκεί στα σύννεφα γελά.
Γερά το σπάγκο του κρατώ.
Αχ! πώς ν' ακούσει ό,τι του πω;

Χαρταετέ, θέλω κι εγώ
μαζί μ' εσένα ν' ανεβώ.
Να δω κορφές, καμπαναριά,
να δω τ' αρνάκια στην πλαγιά.

Βασίλης Χαρωνίτης

Αντίγραψε στο τετράδιό σου την πρώτη στροφή και μάθε να τη γράφεις σωστά.

Μαζί είναι καλύτερα

Ο Λουκάς, ο Αρμπέν και η Χαρά πηγαίνουν στην εξοχή, για να πετάξουν χαρταετούς. Καθένας προσπαθεί να στείλει τον δικό του πιο ψηλά από τους άλλους.

Τεντώνονται, τρέχουν, λαχανιάζουν, αμολούν την καλούμπα, μα δεν τα καταφέρνουν. Οι χαρταετοί τους χορεύουν σαν μπαλαρίνες. Όμως αντί να πάνε προς τα πάνω, κάνουν τρελές τούμπες και προσγειώνονται στο έδαφος. Κοντεύουν να σχιστούν. Αν συνεχίσουν έτσι, σε λίγο δε θα

μπορούν να ξαναπετάξουν. Τα παιδιά νιώθουν απογοήτευση.

— Παιδιά, ας προσπαθήσουμε όλοι μαζί με έναν χαρταετό! προτείνει η Χαρά.

Η ιδέα τους αρέσει. Διαλέγουν τον αετό του Αρμπέν, που έχει τα λιγότερα τραύματα. Του δένουν την ουρά του αετού της Χαράς, γιατί είναι πιο μακριά από τις άλλες, και βάζουν την καλούμπα του Λουκά, που δεν έχει κόμπους.

Ο Λουκάς κρατά ψηλά με τα δυο του χέρια τον χαρταετό κόντρα στον άνεμο και νιώθει υπερήφανος, ο Αρμπέν κρατά την ουρά, για να μην μπλεχτεί, και η Χαρά ξετυλίγει συνεχώς την καλούμπα. Όλα γίνονται

με προσοχή και με τάξη. Τα τρία παιδιά συνεργάζονται και ο χαρταετός τους αρχίζει ν' ανεβαίνει... ν' ανεβαίνει... να πετά σαν αληθινό πουλί στον αέρα! Όλο και πιο πολύ κερδίζει ύψος, θαρρείς και πάει να συναντήσει τα σύννεφα. Τα παιδιά τον καμαρώνουν με ενθουσιασμό και υπερηφάνεια.

Γράφουν σ' ένα χαρτάκι τα τέσσερα ονόματα μαζί και στέλνουν με την καλούμπα «τηλεγράφημα» νίκης στον ουρανό. Ο ήλιος τούς χαμογελά, ζεσταίνοντας με τις ακτίνες του τη φιλία τους.

Ο χαρταετός

Ψηλά πετά και μου γελά

κι εκεί στα σύννεφα γελά.

Γερά το σπάγκο του κρατώ.

Αχ! πώς ν' ακούσει ό,τι του πω;

Χαρταετέ, θέλω κι εγώ

μαζί μ' εσένα ν' ανεβώ.

Να δω κορφές, καμπαναριά,

να δω τ' αρνάκια στην πλαγιά.

Αναζήτησε πληροφορίες
για την ιστορία των χαρταετών.

Πήγαινε στις σελίδες 28, 29 και 30 του Τετραδίου Εργασιών και
κάνε τις ασκήσεις 2, 3, 4, 5 και 6.

8

Συμπλήρωσε τον παρακάτω πίνακα.

ΤΟ ΡΗΜΑ ΝΙΩΘΩ			
Εγώ	νιώθω	Εμείς
Εσύ	Εσείς	νιώθετε
Αυτός	Αυτοί
Αυτή	Αυτές
Αυτό	Αυτά

Μάθε να γράφεις σωστά το ρήμα νιώθω.

Γράψε τώρα στις γραμμές από κάτω και άλλα ρήματα που κλίνονται
όπως το ρήμα νιώθω.

.....

.....

.....

Άσκηση 2

Διάλεξε όποιες θέλεις από τις παρακάτω λέξεις και συμπλήρωσε τις φράσεις.

ευτυχία απογοήτευση σιγουριά ευχαρίστηση μοναξιά
χαρά λύπη ντροπή θυμός ικανοποίηση

- ✦ Όταν δεν υπάρχουν προβλήματα, νιώθω **χαρά**.
- ✦ Όταν είμαι μαζί με δικούς μου ανθρώπους, αισθάνομαι
- ✦ Όταν δεν τα καταφέρνω, νιώθω
- ✦ Όταν δεν είμαι με τους φίλους μου, αισθάνομαι
- ✦ Όταν βοηθώ τους άλλους, νιώθω
- ✦ Όταν με μαλώνουν, αισθάνομαι

Άσκηση 3

Τώρα ξαναγράψε αυτές τις φράσεις βάζοντας ένα επίθετο.

- ✦ Όταν δεν υπάρχουν προβλήματα, είμαι **χαρούμενος**.
- ✦ Όταν είμαι μαζί με δικούς μου ανθρώπους, είμαι
- ✦ Όταν δεν τα καταφέρνω, είμαι
- ✦ Όταν δεν είμαι με τους φίλους μου, είμαι
- ✦ Όταν βοηθώ τους άλλους, είμαι
- ✦ Όταν με μαλώνουν, είμαι

Εικόνες από το βιβλίο της Νούρια Ρόκα «Τα συναισθήματα», εκδ. Κέδρος, εικονογράφηση Ρόσα Μαρία Κούρτο

Άσκηση 2

Διάλεξε όποιες θέλεις από τις παρακάτω λέξεις και συμπλήρωσε τις φράσεις.

ευτυχία απογοήτευση σιγουριά ευχαρίστηση μοναξιά
χαρά λύπη ντροπή θυμός ικανοποίηση

- ❖ Όταν δεν υπάρχουν προβλήματα, νιώθω **χαρά**.
- ❖ Όταν είμαι μαζί με δικούς μου ανθρώπους, αισθάνομαι **..σιγουριά**.....
- ❖ Όταν δεν τα καταφέρνω, νιώθω **..απογοήτευση**..
- ❖ Όταν δεν είμαι με τους φίλους μου, αισθάνομαι **..μοναξιά**.....
- ❖ Όταν βοηθώ τους άλλους, νιώθω **ικανοποίηση**.....
- ❖ Όταν με μαλώνουν, αισθάνομαι **..λύπη**.....

Άσκηση 3

Τώρα ξαναγράψε αυτές τις φράσεις βάζοντας ένα επίθετο.

- ❖ Όταν δεν υπάρχουν προβλήματα, είμαι **χαρούμενος**.
- ❖ Όταν είμαι μαζί με δικούς μου ανθρώπους, είμαι **σίγουρος**.....
- ❖ Όταν δεν τα καταφέρνω, είμαι **..απογοητευμένος**.
- ❖ Όταν δεν είμαι με τους φίλους μου, είμαι **..μόνος**.....
- ❖ Όταν βοηθώ τους άλλους, είμαι **..ικανοποιημένος**..
- ❖ Όταν με μαλώνουν, είμαι **..λυπημένος**.....

Εικόνες από το βιβλίο της Νούρια Ρόκα «Τα συναισθήματα», εκδ. Κέδρος, εικονογράφηση Ρόσα Μαρία Κούρτο

Άσκηση 4

Μπορείς να περιγράψεις τα συναισθήματα και με ρήματα; Προσπάθησε.

Ο Λουκάς νιώθει χαρά.

Ο Λουκάς **χαίρεται**.

Η Γαλήνη νιώθει ενθουσιασμό.

Η Γαλήνη

Η Χαρά νιώθει λύπη.

Η Χαρά

Ο Αρμπέν αισθάνεται ντροπή.

Ο Αρμπέν

Η Βάγια νιώθει ευχαρίστηση.

Η Βάγια

Άσκηση 5

Έλα να βρούμε το αντίθετο μερικών συναισθημάτων.
Ένωσε τα αντίθετα.

λύπη	●	●	δυστυχία
αγάπη	●	●	απογοήτευση
ευτυχία	●	●	τόλμη
ενθουσιασμός	●	●	χαρά
φόβος	●	●	μίσος

Άσκηση 4

Μπορείς να περιγράψεις τα συναισθήματα και με ρήματα; Προσπάθησε.

Ο Λουκάς νιώθει χαρά.

Ο Λουκάς **χαίρεται**.

Η Γαλήνη νιώθει ενθουσιασμό.

Η Γαλήνη **ενθουσιάζεται**.

Η Χαρά νιώθει λύπη.

Η Χαρά **λυπάται**.

Ο Αρμπέν αισθάνεται ντροπή.

Ο Αρμπέν **ντρέπεται**.

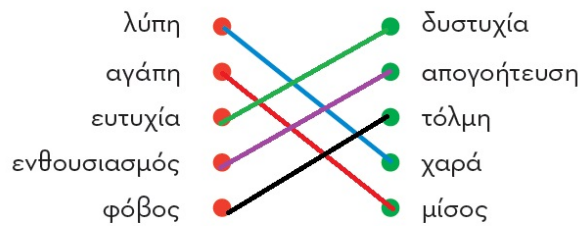
Η Βάγια νιώθει ευχαρίστηση.

Η Βάγια **ευχαριστιέται**.

Άσκηση 5

Έλα να βρούμε το αντίθετο μερικών συναισθημάτων.
Ένωσε τα αντίθετα.

Ταξίδι στον κόσμο της γλώσσας

Άσκηση 6

Συνέχισε όπως στο παράδειγμα.

Ο σκύλος μου είναι τρυφερός. Η γάτα μου είναι τρυφερότερη.

Η γάτα μου είναι **τρυφερότερη από τον σκύλο μου.**

Οι μύγες είναι ενοχλητικές. Τα κουνούπια είναι ενοχλητικότερα.
Τα κουνούπια είναι

Τα κεράσια είναι νόστιμα. Οι φράουλες είναι νοστιμότερες.
Οι φράουλες είναι

Ταξίδι στον κόσμο της γλώσσας

Άσκηση 6

Συνέχισε όπως στο παράδειγμα.

Ο σκύλος μου είναι τρυφερός. Η γάτα μου είναι τρυφερότερη.

Η γάτα μου είναι **τρυφερότερη από τον σκύλο μου.**

Οι μύγες είναι ενοχλητικές. Τα κουνούπια είναι ενοχλητικότερα.
Τα κουνούπια είναι **...ενοχλητικότερα...από...τις...μύγες.**

Τα κεράσια είναι νόστιμα. Οι φράουλες είναι νοστιμότερες.
Οι φράουλες είναι **...νοστιμότερες...από...τα...κεράσια.**

Αναζήτησε πληροφορίες
για την ιστορία των χαρταετών.

Πήγαινε στις σελίδες 28, 29 και 30 του Τετραδίου Εργασιών και
κάνε τις ασκήσεις 2, 3, 4, 5 και 6.

8

Συμπλήρωσε τον παρακάτω πίνακα.

ΤΟ ΡΗΜΑ ΝΙΩΘΩ			
Εγώ	νιώθω	Εμείς
Εσύ	Εσείς	νιώθετε
Αυτός	Αυτοί
Αυτή	Αυτές
Αυτό	Αυτά

Μάθε να γράφεις σωστά το ρήμα νιώθω.

Γράψε τώρα στις γραμμές από κάτω και άλλα ρήματα που κλίνονται
όπως το ρήμα νιώθω.

.....

.....

.....

Αναζήτησε πληροφορίες
για την ιστορία των χαρταετών.

Πήγαινε στις σελίδες 28, 29 και 30 του Τετραδίου Εργασιών και
κάνε τις ασκήσεις 2, 3, 4, 5 και 6.

8

Συμπλήρωσε τον παρακάτω πίνακα.

ΤΟ ΡΗΜΑ ΝΙΩΘΩ			
Εγώ	νιώθω	Εμείς	νιώθουμε
Εσύ	νιώθεις	Εσείς	νιώθετε
Αυτός	νιώθει	Αυτοί	νιώθουν
Αυτή		Αυτές	
Αυτό		Αυτά	

Μάθε να γράφεις σωστά το ρήμα νιώθω.

Γράψε τώρα στις γραμμές από κάτω και άλλα ρήματα που κλίνονται
όπως το ρήμα νιώθω.

ακυρώνω, ανακοινώνω, ανακυκλώνω, αναστατώνω, απλώνω,
αραιώνω, αφιερώνω, βεβαιώνω, βελτιώνω, βιδώνω, γαζώνω,
γλιτώνω, διορθώνω, διπλώνω, εκτυπώνω, ελευθερώνω, ενημερώνω,
ενώνω, ζυμώνω, ιδρώνω, καμαρώνω, καρφώνω, κατορθώνω,

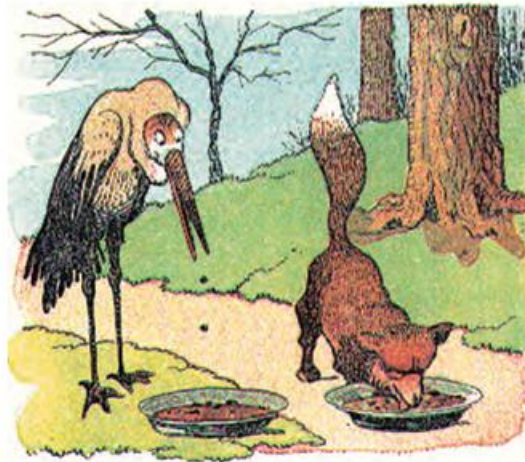
- 9 Διάβασε τον παρακάτω μύθο του Αισώπου και συμπλήρωσε τον πίνακα που ακολουθεί. Θα σε βοηθήσουν οι λέξεις του κειμένου με τα έντονα γράμματα.

Η αλεπού κι ο λέλεκας

Το λελέκι προσκλήθηκε μια μέρα σε δείπνο από την αλεπού.

Ενθουσιάστηκε με την πρόσκληση και πήγε στη φωλιά της αλεπούς χαρούμενο και πεινασμένο. Φτάνοντας όμως εκεί, διαπίστωσε πως η αλεπού είχε μαγειρέψει σούπα αραιή και την είχε σερβίρει σε πιάτα τόσο ρηχά, που το ράμφος του δεν κατάφερε ούτε μια γουλιά να ρουφήξει. Αναγκάστηκε να παρακολουθεί την οικοδέσποινα να τρώει του καλού καιρού κι όταν πια τελείωσε το φαγητό της, την αποχαιρέτησε κι έφυγε πάντα πεινασμένο.

Την επόμενη μέρα ήρθε η σειρά του λέλεκα να προσκαλέσει την αλεπού

σε δείπνο. Η αλεπού ευχαριστήθηκε με την πρόσκληση, σαν έφτασε όμως, είδε πως το λελέκι είχε μαγειρέψει σούπα πηχτή και την είχε σερβίρει σε ψηλά βάζα. Έχωνε το ράμφος του βαθιά και απολάμβανε το φαγητό του, ενώ η αλεπού, ανίκανη να χώσει τη μουσούδα της στο βάζο, αναγκάστηκε να παρακολουθεί νηστική. Όταν τελείωσε το λελέκι, της είπε χαμογελαστά: «Το παράδειγμά σου ακολουθώ, τίποτε παραπάνω».

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ			ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	
Ονομαστική	η	οι	αλεπούδες
Γενική	της	των
Αιτιατική	την	τις
Κλητική	—	αλεπού	—

Μάθε να γράφεις σωστά την υπογραμμισμένη φράση του κειμένου.

Πήγαινε στη σελίδα 30 του Τετραδίου Εργασιών και κάνε την άσκηση 7.

Η αλεπού κι ο λέλεκας

Το λελέκι προσκλήθηκε μια μέρα σε δείπνο από την αλεπού.

Ενθουσιάστηκε με την πρόσκληση και πήγε στη φωλιά της αλεπούς χαρούμενο και πεινασμένο. Φτάνοντας όμως εκεί, διαπίστωσε πως η αλεπού είχε μαγειρέψει σούπα αραιή και την είχε σερβίρει σε πιάτα τόσο ρηχά, που το ράμφος του δεν κατάφερνε ούτε μια γουλιά να ρουφήξει. Αναγκάστηκε να παρακολουθεί την οικοδέσποινα να τρώει του καλού καιρού κι όταν πια τελείωσε το φαγητό της, την αποχαιρέτησε κι έφυγε πάντα πεινασμένο.

Την επόμενη μέρα ήρθε η σειρά του λέλεκα να προσκαλέσει την αλεπού σε δείπνο. Η αλεπού ευχαριστήθηκε με

την πρόσκληση, σαν έφτασε όμως, είδε πως το λελέκι είχε μαγειρέψει σούπα πηχτή και την είχε σερβίρει σε ψηλά βάζα. Έχωνε το ράμφος του βαθιά και απολάμβανε το φαγητό του, ενώ η αλεπού, ανίκανη να χώσει τη μουσούδα της στο βάζο, αναγκάστηκε να παρακολουθεί νηστική. Όταν τελείωσε το λελέκι, της είπε χαμογελαστά: «Το παράδειγμά σου ακολουθώ, τίποτε παραπάνω».

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ			ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	
Ονομαστική	η	αλεπού.....	οι	αλεπούδες
Γενική	της	αλεπούς.....	των	αλεπούδων
Αιτιατική	την	αλεπού.....	τις	αλεπούδες.....
Κλητική	–	αλεπού	–	αλεπούδες.....

Μάθε να γράφεις σωστά την υπογραμμισμένη φράση του κειμένου.

Πήγαινε στη σελίδα 30 του Τετραδίου Εργασιών και κάνε την άσκηση 7.

Άσκηση 7

Συμπλήρωσε τα κενά βάζοντας τις λέξεις στη σωστή μορφή.

❖ Η Γαλήνη ακούει με προσοχή το παραμύθι της **.....** (παραμυθού).

❖ Ο Λουκάς παρατηρεί τις κινήσεις των **.....** (μαϊμού) στον ζωολογικό κήπο.

❖ Όλες οι **.....** (μαϊμού) κρέμονται από τις ουρές τους.

❖ Η Χαρά διάβασε στο βιβλίο της για τη γελαστή **.....** (αλεπού).

❖ Έχω τρεις φίλες που είναι **.....** (φωνακλού).

❖ Όταν ξυπνώ αργά, η γιαγιά λέει ότι είμαι **.....** (υπναρού).

- ☀ Πώς ένιωσε το λελέκι, όταν η αλεπού τού σέρβιρε τη σούπα σε ρηχό πιάτο;
- ☀ Τι σκέφτηκε να κάνει το λελέκι; Γιατί;
- ☀ Πώς ένιωσε η αλεπού, όταν το λελέκι σέρβιρε τη σούπα σε ψηλά βάζα;
- ☀ Τι νομίζεις ότι ένιωσε το λελέκι, όταν είπε στην αλεπού: «Το παράδειγμά σου ακολουθώ, τίποτε παραπάνω»;

Γράψε τα αντίθετα. Όμως πρόσεξε. Το αντίθετο πρέπει να είναι ρήμα ή επίθετο, όπως η λέξη που δίνεται.

Ενθουσιάζομαι

Χαρούμενος

Ευχαριστιέμαι

Χαμογελαστός

- ☀ Πώς ένιωσε το λελέκι, όταν η αλεπού τού σέρβιρε τη σούπα σε ρηχό πιάτο;
- ☀ Τι σκέφτηκε να κάνει το λελέκι; Γιατί;
- ☀ Πώς ένιωσε η αλεπού, όταν το λελέκι σέρβιρε τη σούπα σε ψηλά βάζα;
- ☀ Τι νομίζεις ότι ένιωσε το λελέκι, όταν είπε στην αλεπού: «Το παράδειγμά σου ακολουθώ, τίποτε παραπάνω»;

Γράψε τα αντίθετα. Όμως πρόσεξε. Το αντίθετο πρέπει να είναι ρήμα ή επίθετο, όπως η λέξη που δίνεται.

Ενθουσιάζομαι **Απογοητεύομαι**

Χαρούμενος **Λυπημένος**

Ευχαριστιέμαι **Στενοχωριέμαι**

Χαμογελαστός **Κατσούφης**

Διάβασε αυτά που γράφει
ο πίνακας και σημείωσε
τι έμαθες.

Έμαθα...	Πολύ καλά ●	Αρκετά καλά ●
Έμαθα ουσιαστικά, επίθετα και ρήματα, για να εκφράζω τα συναισθήματα.		
Έμαθα να βρίσκω τα αντίθετα συναισθήματα.		
Έμαθα να κλίνω το ρήμα νιώθω και άλλα ρήματα όπως αυτό.		
Έμαθα να φτιάχνω φράσεις με επίθετα που δηλώνουν «πιο πολύ».		
Έμαθα να κλίνω τα θηλυκά ουσιαστικά σε -ου .		

Θα σ' αγαπώ ό,τι κι αν γίνει

Ο Μικρός ήταν πολύ κακόκεφος. Κλείστηκε στο δωμάτιο κι άρχισε να στριφογυρίζει κι όλα τα πράγματα ν' αναποδογυρίζει. Τις ζωγραφιές από τον τοίχο τις ξεκολλούσε κι όλα τα παιχνίδια του χαλούσε.

«Θεέ μου!» είπε η Μαμά «τι έχεις πάθει;»

«Είμαι ένας ανάποδος και γκρινιάρης Μικρός και κανείς δε μ' αγαπάει» είπε ο Μικρός.

«Μικρέ μου» είπε η Μαμά «όπως και να 'σαι εγώ πάντα θα σ' αγαπώ».

«Κι αν ήμουνα αρκούδος, πάλι θα με φρόντιζες και θα μ' αγαπούσες;» ρώτησε ο Μικρός.

«Φυσικά» είπε η Μαμά. «Εγώ θα σ' αγαπώ ό,τι κι αν γίνει».

[...] «Ό,τι κι αν γίνει;» είπε ο Μικρός και χαμογέλασε. «Κι αν ήμουνα κροκόδειλος;»

«Θα σε αγκάλιαζα και θα σε αγαπούσα και τη νύχτα θα σου τραγουδούσα» είπε η Μαμά.

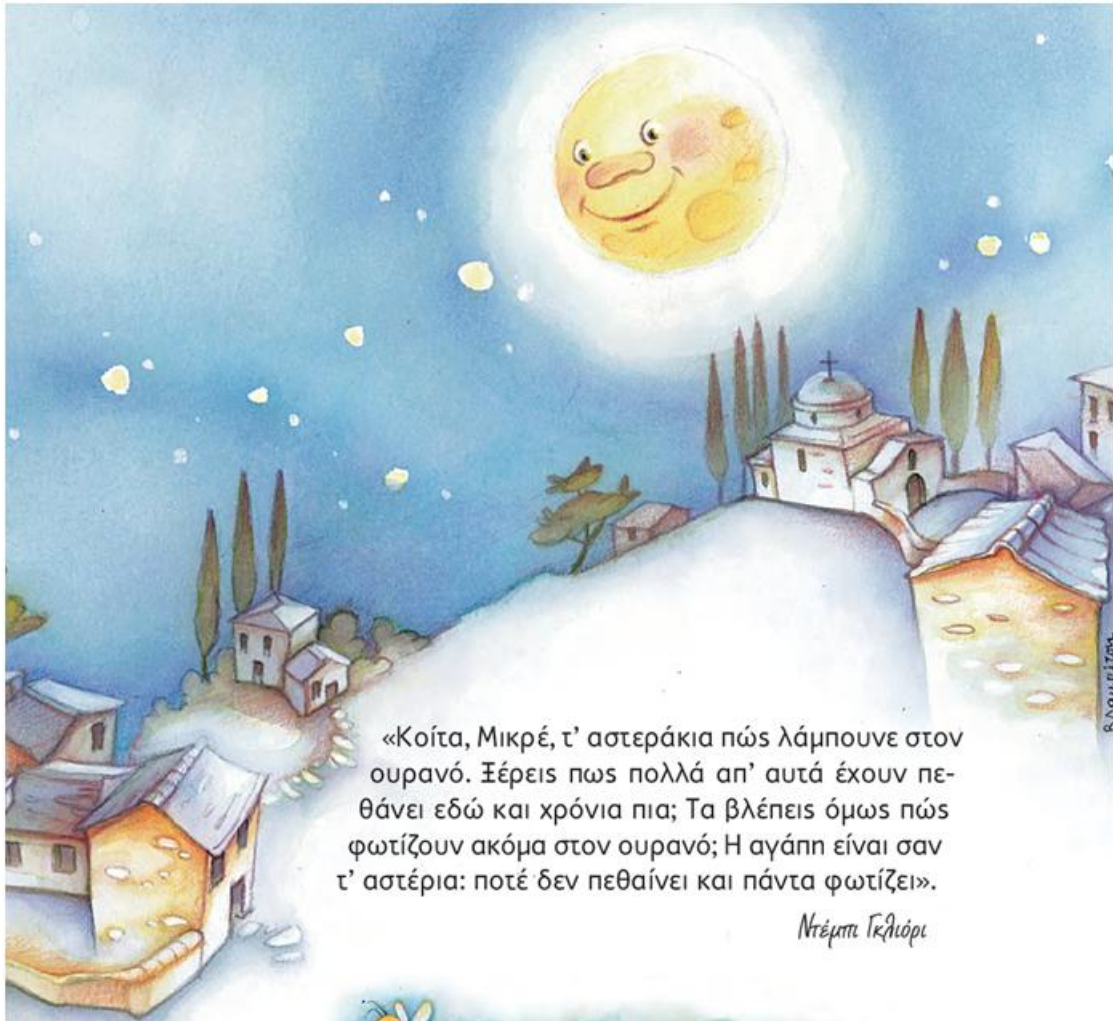
«Χαλάει ποτέ η αγάπη;» ρώτησε ο Μικρός. «Λυγίζει άραγε ποτέ και σπάει; Κι αν ναι, μπορείς άραγε να την κολλήσεις, και να τη φτιάξεις και να τη χτίσεις;»

«Α, δεν ξέρω» είπε η Μαμά «το μόνο που ξέρω είναι ότι θα σ' αγαπώ για πάντα».

«Κι όταν πεθάνουμε και χαθούμε, θα μ' αγαπάς ακόμη;» είπε ο Μικρός. «Θα υπάρχει ακόμα η αγάπη;»

Η μαμά πήρε στην αγκαλιά της τον Μικρό και κοίταξαν μαζί από το παράθυρο τον ουρανό. Το φεγγάρι έφεγγε ψηλά και τ' αστεράκια ήταν φωτεινά.

«Κοίτα, Μικρέ, τ' αστεράκια πώς λάμπουνε στον ουρανό. Ξέρεις πως πολλά απ' αυτά έχουν πεθάνει εδώ και χρόνια πια; Τα βλέπεις όμως πώς φωτίζουν ακόμα στον ουρανό; Η αγάπη είναι σαν τ' αστέρια: ποτέ δεν πεθαίνει και πάντα φωτίζει».

Ντέμπε Γκλιόρι

δραστηριότητες

Γιατί είναι κακόκεφος ο Μικρός της ιστορίας; Σε ποια ζώακια σκέφτηκε να μεταμορφωθεί για να δοκιμάσει την αγάπη της μαμάς του; Σε τι θα μεταμορφωνόσουν εσύ και γιατί;

Φτιάξε τον δικό σου «ουρανό της αγάπης». Γράψε στ' αστέρια το όνομα αγαπημένων σου προσώπων και χρωμάτισέ τα με χρώματα που σου αρέσουν.

Έχεις νιώσει ποτέ ότι δε σ' αγαπούν; Πότε;

Η Αλφαβήτα δίχως ρο

«Τι καλά που θα 'ταν να μην είχε η αλφαβήτα γο!» σκέφτεται η Κατερίνα που δεν μπορεί να πει σωστά το ρο.

Αλφαβήτα δίχως ρο
το κεφάλι σου ξερό.
Αλφαβήτα δίχως ρο
πού θα βρεις Κατερινιώ;
Πες τρομπόνι* και τριζόνι
να γλιτώσεις το καψόνι*.

[...] Γελούσαν και διασκέδαζαν τα παιδιά της γειτονιάς και καθόλου δεν τα ένοιαζε αν έκαναν σε κάποιον κακό. Η μικρή Κατερίνα το 'βαζε στα πόδια και κρυβόταν στο σπίτι της. Κι ούτε να παίζει με τα γειτονόπουλα ήθελε ούτε να μιλάει. Κλειστό το κρατούσε όλη τη μέρα το στόμα της γιατί πολύ πολύ ντρεπόταν που μιλούσε ψευδά. Κάποιες μέρες πήγαινε και καθόταν μόνη κάτω από τον πλάτανο της γειτονιάς. Άκουγε τα πουλιά που κελαηδούσαν κρυμμένα στις φυλλωσιές του και γέμιζε χαρά η καρδιά της. Τα πουλιά την άκουγαν να τραγουδάει με την ψευδή φωνούλα της και δεν την κοροΐδευαν.

Η Κατερίνα αγαπούσε πολύ τον πλάτανο που ήταν πολύ πολύ μεγάλος. Αυτό, βέβαια, το χρωστούσε στα γάργαρα νερά της πηγής που κυλούσαν δίπλα του και τον πότιζαν μέρα νύχτα. Κι αυτός όλο μεγάλωνε, μεγάλωνε. Τα κλαδιά του άγγιζαν τα σύννεφα. Εκείνα τα σύννεφα που καμιά φορά κατέβαιναν χαμηλά χαμηλά στη γη για να δουν αν οι άνθρωποι στο χωριό της μικρής Κατερίνας είναι αγαπημένοι και μονιασμένοι μεταξύ τους.

«Όχι! δεν είναι αγαπημένοι και μονιασμένοι μεταξύ τους», είπαν τα πουλιά στα σύννεφα. «Η μικρή Κατερίνα είναι λυπημένη γιατί μερικά παιδιά της γειτονιάς την κοροΐδεύουν που δεν μπορεί να πει το ρο».

* τρομπόνι: μουσικό όργανο

* καψόνι: πείραγμα

Και τότε τα σύννεφα θύμωσαν. Κατέβηκαν πολύ πολύ χαμηλά. Κι έγινε ξαφνικά μια τέτοια ομίχλη που τα παιδιά της γειτονιάς έχασαν τα τόπια μέσ' από τα χέρια τους. Και δεν τα ξαναβρήκαν ποτέ όσο κι αν έψαξαν.

Αυτό έγινε μια, έγινε δυο, έγινε τρεις φορές ώσπου εκείνα τα παιδιά, τα πειραχτήρια, κατάλαβαν τι ήθελαν να τους πουν τα θυμωμένα σύννεφα. Κι από τη μέρα εκείνη έπαψαν να πειράζουν τη μικρή Κατερίνα.

Πέπη Δαράκη

δραστηριότητες

Με ποιον τρόπο έδειξαν τα σύννεφα τον θυμό τους;

Ήσουν ποτέ «πειραχτήρι» για κάποιον άλλο; Πώς λες να ένιωσε με το πείραγμά σου;

Στα παλαιότερα χρόνια οι άνθρωποι έφτιαχναν στίχους, τους γνωστούς γλωσσοδέτες*, για να ξεπεράσουν δυσκολίες της γλώσσας σαν κι αυτές που είχε η Κατερίνα. Παίξε με τους συμμαθητές σου διαβάζοντας τους παρακάτω γλωσσοδέτες:

«Καλημέρα καμηλάρη
καμηλάρη, καλημέρα».

«Ποντικός τρυπά κουρούπι*
ποντικοτρυποκουρούπης».

* γλωσσοδέτες: φράσεις που πρέπει να πεις χωρίς να μπερδευτείς

* κουρούπι: πήλινο δοχείο

Χαρταετοί

Πέρα στους λόφους τους γυμνούς
πήγαν ο Μπάμπης κι η Λενιώ,
τα κοντογειτονόπουλα,
να ρίξουν τους χαρταετούς.

Πείσμα που το 'βαλαν τα δυο
ποιος θα περάσει τ' αλλουνού.
Τραβούν καλούμπα*, κι οι αϊτοί
πήραν τους δρόμους τ' ουρανού.

Με τα σκοινιά στο χέρι τους
λοξοκοιτιούνται κι απορούν,
που βλέπουν και τους δυο αϊτούς
στο ίδιο ύψος να πετούν!

Όσο να ιδούν να καλοϊδούν,
εμπλέτηκαν κι οι δυο αϊτοί
κι ανεμοστροβιλίζοντας
πέσαν μπροστά τους καρφωτοί.

Τώρα ο Μπάμπης κι η Λενιώ
να τους ξεμπλέξουν δεν μπορούν,
μπερδεύουνε τα χέρια τους,
λοξοκοιτιούνται και γελούν.

Νίκος Κανάκης

* καλούμπα: ο σπάγκος με τον οποίο πετάμε τον αϊτό

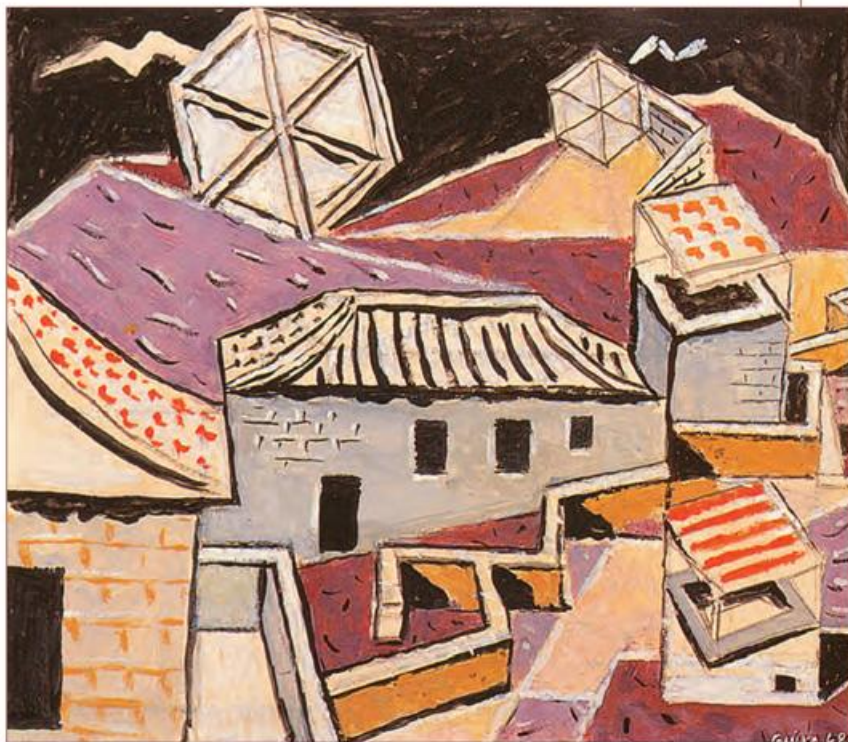
Δραστηριότητες

Παρατήρησε τον πίνακα και σκέψου εάν ο ζωγράφος βρισκόταν σε ψηλό ή χαμηλό σημείο όταν τον ζωγράφιζε. Φαντάσου ότι ανεβαίνεις ψηλά στον ουρανό πάνω σ' έναν αετό. Πώς θα σου φαίνονται η γειτονιά και οι φίλοι σου; Ζωγράφισε την εικόνα που φαντάζεσαι.

Έχεις πετάξει ποτέ αετό; Πού και με ποιους ήσουν; Τι αισθάνθηκες;

Νίκος Χατζηκυριάκος-Τζίκας, «Στέγες και αετοί»